

זמני שבת קודש

רבו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
21:00	20:15	19:14	תל אביב
21:04	20:18	19:12	ירושלים
21:02	20:15	19:15	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הבזק אור באפילה

מדוע חג שבועות הוא יום אחד, במה הוא שונה משאר הרגלים שהם שבוע ימים?

כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה: כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנאמר 'והגית בו יומם ולילה'.

ביום חג שבועות תחול הילולת דוד המלך ע"ה. דוד המלך היה כל כולו תורה. דוד המלך למד תורה מתוך ייסורים ומתוך הדחק ומתוך פחדים, תמיד היה שקוע בתורה, שהיא משמחת לב ו"לולא תורתך אז אבדתי בעיני". הרי דוד המלך ע"ה סבל כל חייו בסבל בל יתואר, מקטנותו גורש מביתו, שאול רודף להרגו, יחד עם דואג ואחיתופל וכל שונאיו. אבשלום בנו מורד בו ורודף להרגו, וכך מתגלגל והולך נרדף מפחד אויביו. היה מצורע ששה חודשים ומצורע הרי הוא כמת. והיה לומד תורה יומם ולילה למרות כל הצרות והרדיפות! שהרי הוא אומר בספר תהילים: "לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני" - אומר דוד המלך בלי תורה אין לנו חיים, היא נותנת לנו חיים חכמה ואושר.

דוד המלך היה כולו צרות וייסורים, אבל מעולם לא התלונן, היה לומד תורה יומם ולילה למרות כל הצרות והרדיפות! איזה מוסר הוא לראות את דמותו של דוד המלך ע"ה מול העיניים! תראו ספר תהילים מלא צוף אהבת התורה ומתיקותה, וחיי תורה טהורים. התורה נותנת לאדם חכמה בינה ודעת, ולא לחינם דוד המלך נפטר ונולד בשבועות, כדי לרמז על גודל אהבתו לתורה.

עומדים אנו ימים ספורים לפני חג השבועות, מתן תורה. חג השבועות הוא אחד משלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות. והנה, פסח הוא שבוע ימים, סוכות שבוע ימים, למה שבועות הוא רק יום אחד? וביותר קשה, על שלושת הרגלים אמר הכתוב "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש" אומרים חז"ל: שלא ניתנו החגים אלא לעסוק במקראי קודש, לעסוק בתורה הקדושה, וכך להגיע לדבקות בה' יתברך. וכתוב בירושלמי שבחול המועד אסור לעבוד כדי שיהיו פנויים לעסוק בתורה כל השבוע. א"כ איך יתכן, שדוקא חג מתן תורה יהיה רק יום אחד, והרי לא ניתנו המועדות אלא לעסוק בתורה. ולמה דוקא חג השבועות הוא רק יום אחד?!

אומרים על זה חכמינו, משל לאדם שהלך בדרך, חושך

ועלטה. מחפש הוא דרכו ולא מוצא עד שמגיע לפרשת דרכים, ושם יש שלטים המפנים אותו, אבל חושך כבד ואינו רואה אותם. והנה לפתע ברק מאיר את הדרך, ואז בוחר לו את הדרך ומגיע למחוז חפצו.

נמצאים אנו בחושך החיים, בבלבולים נוראים, של תאוות ויצרים, אדם אומר "לא מוצא עצמי" לא יודע מה הוא עושה בעולם הזה, מה רוצים מהחיים שלו? והנה לפתע ברק מאיר לנו את החיים, חג השבועות הוא אור חד פעמי, שלומדים תורה כל הלילה, זה מאיר לנו את הכיוון לאן ללכת - לתורה ויראת שמים, זאת אומרת שמה שמשיגים בחגים האחרים שבע ימים, כח החג הזה בהבזק אור קצר, להאיר לנו את כל החיים! אדם רואה חבר, ומביא אותו לדרשה, יש קונה עולמו בשעה אחת, יש קונה עולמו בדרשה אחת. מה עושה לו הדרשה? מאירה לו את העיניים בהבזק אחד, הוא מאיר לו את הכיוון הדרשה היא החיצים שידע לאן ללכת, אתה הולך בכיוון ההפוך! בכיוון הלא נכון! דרשה אחת שהוא שומע, הבזק אור באפלה - והוא משתנה.

התורה בונה את האדם, התורה מאירה את הסביבה, מקומות שהיו חושך ואפלה ובאו לתוכם ישיבות וכוללים - נהפכו מרע לטוב מחושך לאור. כשנכנסת התורה האיזור משתנה מהקצה אל הקצה, כל הדרדור של הרחוב, הקוצים והדרדרים, זה בגלל שתלשו את העם מהתורה הקדושה! אחד מ"גדוליהם" התבטא שהקמת המדינה זה יציאת מצרים בלי מתן תורה עפ"ל. עוד אמרו שמקימים מדינה לגדל גויים דוברי עברית!

התורה מלשון הוראה, מדריכה אותך עשרים וארבע שעות, היכן ללכת עם מי לשבת ומה ללבוש מה לחשוב מה לאכול ומה לדבר. התורה היא כור ההיתוך של הנשמה, מצחצחת ומקדשת ומטהרת את האדם, מנקה אותו מכל הסיגים, מקשטת אותו וחכמת אדם מאיר פניו! ראיתם פעם מרצה באוניברסיטה ואור על הפנים שלו? ראיתי צדיקים גדולים ופניהם פני תינוק! כולם שואלים מי זה הצדיק הזה. ישיבה זה בית חרושת לבני אדם, נכנס זכוכית ויוצא יהלום, עשרות אלפים חזרו פה בתשובה, ההורים מתקשרים אלי, אנחנו שמחים שהילד פה, איך הוא השתנה! איך התורה משנה את האדם.

שבת שלום וחג שמח!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. בלב רוטט מהתרגשות ונפש הומה בדיצה אנו מקבלים את פניו של חג השבועות - זמן מתן תורתנו, המתנה האהובה והנעימה, החמודה והחביבה, אותה קיבלנו באהבה מבורא עולם. אל היום הזה נכספת נפשנו, אל היום הזה שאף וייחל העולם כולו, לראות את עם ישראל מקבל את התורה, מתחבר עימה וכורת עימה ברית נצחית.

הסביבה כולה - הבתים ובתי הכנסת, כבר נצבעו ירוק פורח ומלבלב, עדות לפריחה המרהיבה שנראתה במעמד הגדול בהר סיני. השירים המוכרים והאהובים, המעלים תחושות חגיגיות נוסטלגיות, כבר נשמעים בכל פינה. יהודים של צורה לצד פשוטי עם כבר מכינים את עיסוקם ללילה הקדוש בו עין לא תיעצם, וכולנו נתאחד בצוותא בהיכלות התורה לזכות לעסוק בה.

אין יום משמעותי לחיינו הרוחניים, כמו חג השבועות. זה היום, כאן הרגעים בהם אנו מקבלים את התורה - איש איש כזכיותו במתנה הגדולה. בכל שנה ושנה עומד נותן התורה ומבקש להרעיף עלינו שפע של תורה, חיבור אמיתי עימה, יכולת שקידה והבנה בה, ואנו צריכים רק לפתוח שתי ידיים לרווחה ולהפוך לכלים מתאימים לקבלת ההשפעה התורתית העצומה.

במשך כל ימות השנה, העיסוק בתורה ממלא את ליבנו, מקיף את סדר יומנו, חובק אותנו מכל הכיוונים. איש כמידת יכולתו, אם בסדרי לימוד ארוכים ועמוקים, אם בקביעת עתים לתורה בעקביות ובחריצות, וגם לרבות לימוד משותף לנו ולילדינו, להעביר את מסורת התורה גם לדור הבא. התורה ממלאת את נפשו של היהודי, בכל עת מצוא הוא רץ לגמרא או לספר ההלכה האהוב, פורק בין הדפים את געגועיו ההומים לחיבור עם ה' יתברך.

* ניתן להקדיש לע"ג, לרפואה או להצלחה

כונת צדקות שותף כזיכוי רבקיץ?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

עקשנות משתלמת

לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רצייתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה! - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרה. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה...

ולמים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר...

כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתים וחצי בקור מקפאי, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק - אין משהו שיכול לעמוד בפניו!

הבה ניקח עימנו את המסר הזה, למען נשכיל ונדע שהכל תלוי בנו. לא בכוחות, לא בכשרונות, לא בסביבה בה גדלנו ולא במי שאנו זוכים ללמוד מהם או עימם. ההצלחה התורנית שלנו בהישג ידינו! - אם נראה בעיני רוחנו את דמותו המתעקשת של הילד, את הלהבה הבוררת בעיניו, את המחסומים ששב וניפץ בדרכו להשגת שאיפתו, ונלמד ממנו שאם נרצה חזק, בכל הכח, בעקשנות, עם נכונות להילחם ללא פשרות על הגשמת הרצון - נצליח בעז"ה.

ביום מתן תורה, הבה נקבל על עצמנו לרצות. לרצות באמת, לא מהשפה ולחוץ. לרצות - כולל להתמסר, להתאמץ, להקדיש את מיטב השעות ומירב המאמצים, לא לעשות לעצמנו הנחות. הרצון הזה הוא שיוביל אותנו אי"ה להצלחה הנשאפת!

סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך?' על מה אפשר לבחון אותך כרגע? - שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...'.

'סידור?!?!?!' - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר. סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!' - פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום... אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. 'אין דבר!' - פסק הילד בן ה-12, 'אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון יעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!'

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!' - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום...

עכשיו כבר הרבה המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר:

'הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום...'

המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. 'ואישור כזה למה לך?' - שאל את הילד האמיץ.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: 'ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרצייתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפאי, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף.'

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשולחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוכריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו...

ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?!

אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חידר' בו עוסקים בתורה. שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו...

קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין ה'ת', וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממחר להיכנס.

'שלום, אני רוצה ללמוד תורה!' - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, 'עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!' - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה...

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות

"הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה אך הבין כי המנהל מסרב..."

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

טעות בחשיבה - הכללות

הכללה היא טעות בחשיבה שרואה בכל חיסרון או כישלון מסלול תמידי ובלתי פוסק. במציאות גם כאשר יש חיסרון, החיסרון הזה מסוים, אך כאשר משכפלים אותו במחשבה ומדמים שהוא קיים בכל תחום ובכל זמן, הוא תופח לממדים אדירים ומפלצתיים.

לדוגמה: • הגעתי לבנק ברגע שסגרו את הדלתות. תמיד זה קורה לי! • הילד מוציא אותי מהכלים. תמיד נופלים לו דברים מהידיים! • אני לא מצליח להוציא מן הכוח אל הפועל שום דבר בחיי!

אין כל פלא שההכללות גורמות לאנשים להרגיש רע. אם אני תמיד מגיע לבנק כשסוגרים את הדלתות, אם הילד שלי אינו מסוגל לאחוז משהו בידיו בלי להפילו, זה באמת איום וגורא ועשוי להוציא כל הורה מן הכלים; אם אדם יוצא לרחוב וכולם צוחקים עליו, איך לא יהיו לו ביזיונות קשים? אם זקוקים לאדם והוא אף פעם אחת אינו בר השגה, האם יש פלא שמשתגעים מכך?

כולנו שוגים ונכשלים לעתים קרובות, אולם האם נכון לומר שאנו "תמיד" נכשלים? ש"שום דבר" אינו מצליח לנו "אף פעם אחת"?

ההכללות הן צורה של הגזמה, של ניפוח דברים והפיכתם ל"הכול או לא כלום". לכישלון טוטלי. מציאות כזאת באמת יכולה לקומם ולהרגיז, לייאש ולדכא.

אנו 'שומעים' את מה שאנו חושבים!

אדם אחד התלונן באוזני מרה על ביש מזלו וטען שהוא אינו מצליח לבצע שום דבר ממה שהוא רוצה. שאלתי אותו: "שום דבר" אתה לא מצליח לבצע? אלא, למשל, אתה תמיד

פרשת שבוע הרב אליהו רוטמני

פרשת במדבר

תמיד יוצא שפרשת במדבר סמוכה לחג השבועות. משום שהתורה ניתנה במדבר באש ובמים. למה אלקים נתן את התורה במדבר. והרי אפשר היה להיכנס לארץ ישראל לבנות את בית המקדש ולתת את התורה ברחבת הכותל המערבי או בככר ספרא. ואם תאמר אולי במדבר אין יצר הרע, כתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה) שהסטרא אחרא שולט הכי חזק במדבר. המקום הכי אכזר, וה' עשה אתנו חסד שסילק אותנו מהישוב. ומה שמר על אבותינו במדבר ארבעים שנה, אלו המשכן והכרובים, ארון הברית והמנהיגים החשובים ביותר משה ואהרן. וגם ענני כבוד ולאכול מן וכל זה לשמור על עם ישראל מיצר הרע. ואף על פי כן מעדו עשר פעמים במשך ארבעים שנה. אפשר לומר הלאי עלינו, לעשות עשר טעויות בארבעים שנה זה הישג. וציון גבוה מאד. אנחנו רק קמים עד השעה שמונה בבוקר עוברים את העשר טעויות. וכאן מדברים על דור דעה בלב המדבר בשיא המאבקים.

ואם כן מדוע ניתנה התורה במדבר ולא בארץ ישראל, ועוד למה על הר סיני, ואם תאמר שהוא הכי נמוך, אז למה לא נתן את התורה בים המלח שזה המקום הכי נמוך. מה הרעיון שטמון כאן. מה מאפיין את המדבר? חז"ל אומרים שתורה צריך ללמוד בכל מקום בעולם.

מגיע בזמן, לבוש כראוי, ושום פריט אינו חסר לך. איך אתה מצליח בדברים רבים כל כך?!

"אוי, אתם עם הפסיכולוגיה שלכם! לא התכוונתי ל"שום דבר" ממש. התכוונתי להגיד שבנושא X שחשוב לי, אינני מצליח".

רבים אינם קולטים שהמילים שבהן הם משתמשים, הן העושות את כל ההבדל. להמחשת הרעיון: אם אדם יביע דעתו על נושא כלשהו, ואגב: "אינני חושב שזה בדיוק כך", האם הוא ייעלב? סביר להניח שלא. ואם אגב: "אתה טועה. מה שאמרת אינו נכון", אולי הוא לא יאהב את זה, אבל לא בטוח שייפגע. ואם אחריו עוד את תגובתי, ואומר לו בהתרגו: "אתה שוטה מופלג! אין לך מושג קלוש על מה שאתה מדבר!" האם הוא ייעלב? סביר להניח שכן, גם אם אטען להגנתי: "לא התכוונתי לומר שאתה 'שוטה', רק רציתי להגיד שלדעתי הדברים שלך אינם מדויקים".

מילים בוטות משרדות מסר בוטה. מלים מבוזות ומשפילות מעבירות מסר מבזוה ומשפיל. בין שהן מופנות לאחרים, ובין שהן מופנות כלפי עצמנו. בין שאנו מתכוונים לכך, ובין שאיננו מתכוונים למלוא משמעותן. התודעה שבמוח שומעת ומפנימה את המסרים, והמילים משפיעות עלינו, גם אם איננו מודעים לתהליך הזה ואיננו קולטים את הקשר הישיר שבין המילים להרגשה.

אילו יכולנו להקליט את המשפטים שבהם אנו משתמשים בחיי היום-יום, את המילים שבהן אנו מרכיבים את המסרים, היינו נדהמים לגלות שמעטים הם האנשים שיכולים (ונוהגים) לפגוע בנו כמו שאנו פוגעים בעצמנו!

החשיבה המכלילה מגדילה את הכישלון ואת החיסרון, וככל שמתמידים בה גדל הנוק שלה. כמו בטעות 'הכול או כלום', כאשר אנו חושבים כך על עצמנו- אנו גורמים את הנוק לעצמנו, וכאשר אנו חושבים כך על אחרים- אנו מגדילים את חסרונם בלי פרופורציה.

כדי להשאיר דברים בפרופורציה נכונה, חשוב אפוא להימנע עד כמה שאפשר מלהשתמש במילים מכלילות, כמו 'תמיד', 'אף פעם', 'כולם', 'לעולם', במיוחד כאשר מדובר בהערכה או בהבעת תחושה גרידא.

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

ובכל מצב. גם אם תהיה במדבר שאין לך בית ולא מזון ולא תנאים.

וכמו שאומר התנא באבות, כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, אשריך וטוב לך. שתורה צריך ללמוד בכל מצב.

אם ה' משפיע עליך עושר זכית. אבל גם אם לא ישפיע עליך אתה צריך ללמוד תורה, גם במצב של פת במלח ושינה ברצפה, ובכל זאת בתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא.

שואל האבן עזרא: "אני לא מבין, איך אשריך בעולם הזה. טוב לך לעולם הבא זה מובן שמסר נפש ויקבל גן עדן. אבל אשריך בעולם הזה, איך יתכן, אין לאדם מה לאכול ואיפה לישון. איזה אשריך?

אלא יש לנו הבטחה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, אם תעמול בתורה בכל מצב, אזי תראה את האשריך כבר בעולם הזה.

מרח הרב עובדיה זצ"ל שהתחתן קיבל מאשתו נדוניה מחבת וסיר, שתי מזלגות ושתי כפות! זה הכל! השכיר דירת חדר וחצי, וגידל בה אחד עשר ילדים בעוני נורא.

הרב למד על יד השולחן והילדים רצים מתחת לשולחן, והרבנית היתה משתיקה אותם שלא יפריעו לאבא, שיש לו סוגיות קשות בבית הדין. והרב היה אומר לה תניחי להם אני בשלי והם בשלהם! ואחרי שנים של עוני זכה למלוך על כל עולם התורה וכל המנהיגים באים אליו לקבל עצה וברכה! אם אדם לומד במסירות נפש בתנאים של מדבר, צריך לדעת "שנאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך".

הרב אליהו רוטמני מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

הלכות ליל חג שבועות

א. מנהג עם ישראל להישאר ערים בליל חג השבועות, וכתוב בזוהר הקדוש שחסידיים ראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ועוד כתוב בזוהר כל אלו שמתקנים את התיקון בלילה הזה ושמים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון.

ב. ידוע המעשה שמביא השל"ה הקדוש (בספרו שני לוחות הברית מסכת שבועות אות ה') שרבי יוסף קארו ורבי שלמה אלקבץ ועוד כמה חכמים ישבו ועסקו בתורה בליל חג השבועות ולמדו כך כל הלילה, והנה באמצע הלילה התחילה השכינה לדבר אליהם, ושבחה אותם ופארה אותם על מעשיהם אשר הם עושים, וכמה בשמים שמחים בתורה שהם עוסקים, ועיין שם באורך המעשה ונכתוב רק את דברי השכינה ששמעו:

'שמעו ידידי המהדרים מן המהדרים, ידידי אהובי שלום לכם, אשריכם ואשרי ילדתכם, אשריכם בעולם הזה אשריכם בעולם הבא, אשר שמתם על נפשכם לעטרני בלילה הזה, אשר זה כמה שנים נפלה

ראשי ואין מנחם לי,

ואני מושלכת בעפר

חובקת אשפתותי, ועתה

החזרתם עטרה ליושנה.

התחזקו ידידי התאמצו

אהובי שמחו ועלצו.

ודעו כי אתם מבני עלייה,

וזכיתם להיות מהיכלא

דמלכא, וקול תורתכם והבל

פיכם עלה לפני הקב"ה ובקע

כמה אווירים וכמה רקיעים עד

שעלה, ומלאכים שתקו, ושרפים דממו,

והחיות עמדו וכל צבא מעלה להקב"ה שומעים את קולכם. והנני המשנה הא' המייסרת את האדם באתי לדבר אליכם, ואם הייתם עשרה הייתם מתעלה יותר ויותר. אבל עם כל זה נתעליתם, ואשריכם ואשרי יולדתכם ידידי אשר נדדתם שינה מעיניכם, ועל ידיכם נתעליתי הלילה הזה, ועל ידי החברים אשר בעיר הגדולה עיר ואם בישראל. ואין אתם כאותם השוכבים על מטות שן שינה שהיא אחד משישים במיתה, וסרוחים על עריסותם, ואתם נדבקתם ביהו"ה והוא שמח בכם. לכן בני התחזקו ואמצו ועלצו באהבתי בתורתי ביראתי. ואילו הייתם משערים אחד מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו, לא הייתה נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפיכם, בזוכרכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר, לכן חזקו ואמצו ועלצו בני ידידי המהדרים, ואל תפסיקו הלימוד, כי חוט של חסד משוך עליכם, ותורתכם ערבה לפני הקב"ה. אשריכם בני, שובו אל לימודכם ואל תפסיקו רגע, ועלו לארץ ישראל, כי לא כל העתים שוות, ואין מעצור להושיע ברב או במעט, ועיניכם אל תחוס על כליכם, כי טוב הארץ העליונה תאכלו, ואם תאבו ושמעתם טוב הארץ ההיא תאכלו. לכן מהרו ועלו, כי אני המפרנסת לכם ואני אפרנסכם, ואתם שלום ובתיכם שלום וכל אשר לכם שלום, ה' עוז לעמו יתן כו".

ג. כתב בכף החיים בשם המגן אברהם שהטעם שעוסקים בתורה בלילה הוא לפי שהיו עם ישראל ישנים באותו לילה של מתן תורה,

ולכן ה' יתברך נתן קולות וברקים כדי להעיר אותם, וכדי לתקן את השינה שעם ישראל ישן אנחנו נשארים ערים בלילה הזה.

ד. המנהג להישאר ער בליל חג השבועות הוא דווקא לגברים אולם הנשים אינם צריכות להישאר ערות בלילה. והנכון שהגברים ילמדו את התיקון שנדפס בסידורים שנכתב על ידי הזוהר והמקובלים, ועל פי דעת המקובלים אין ראוי לקרוא משניות בלילה של חג השבועות, ומכל מקום מי שרוצה ללמוד גמרא או הלכה או מוסר יש לו על מה שיסמוך.

ה. אדם שידוע שאם ישאר ער כל הלילה לא יהיה מרוכז בתפילה ויבוא לידי שינה בשעת התפילה וקריאת התורה, לא ישאר ער כל הלילה, אלא ישאר בלילה כמה שיוכל וילך לישון כדי שבתפילה ובקריאת התורה יהיה ערני, ויתפלל בכוונה.

ו. העוסקים בתורה שלומדים כל הלילה ומביאים לפניהם שתייה או דברי מאכל, יברכו ברכה אחת על כל מין שיגישו לפניהם (כגון מזונות או שהכל) ואז אינם צריכים לברך שוב על כל מה שיביאו לפניהם במשך כל הלילה, וטוב שיכוונו בשעת הברכה לפטור את כל מה שיביאו לפניהם, אולם אם יצא מחוץ לבית הכנסת או בית המדרש (תחת כיפת השמים) ואחר כך חזר, צריך לחזור ולברך שוב על דברי המאכל או המשקה מכיוון ששינוי מקום נחשב להיסח דעת.

ז. אם נשאר ער כל הלילה מנהג הספרדים ועדות המזרח שהוא בעצמו מברך ברכות השחר וברכות התורה לאחר עלות השחר ואין צריך לשמוע מאדם אחר שישן בלילה על המיטה, ולכן שיגיע עלות השחר יטול את ידיו שלוש פעמים ויגב, אולם לא יברך ברכת "על נטילת ידים", וברכת אשר יצר יברך רק אם עשה צרכיו.

ח. יש כמה מקהילות אשכנזים שגם נוהגים כן, אולם יש מהאשכנזים שנוהגים שלא לברך בעצמם ברכות השחר וברכות התורה, אלא שומעים מאדם שישן בלילה על המיטה, ומכל מקום גם למנהגם אם אינם מוצאים מי שישן על המיטה בלילה, רשאים לברך ברכות השחר וברכות התורה.

ט. יש נוהגים לטבול במקוה לפני עלות השחר, ואלו שנוהגים כן יזהרו שלא לטבול במקוה חם, אלא יטבול במקוה קר או במקוה פושר עד 38 מעלות. אולם מי שרוצה להתקלח בבית במים חמים ביו"ט מותר (אף שבשבת אסור להתקלח במים חמים או פושרים) ובבית המרחץ (וכן מקוה) אסור להתקלח במים חמים כלל.

י. יש הנוהגים לעמוד על הרגלים בשעת קריאת עשרת הדברות, והנכון שלא לעשות כן אלא ישב, אולם אם עולה אביו או רבו לקרות בתורה ועומד לכבודם מותר לו לעשות כן, מפני שכל עמידתו היא לכבוד אביו או רבו ולא מטעם עשרת הדברות. וכן אם הוא נמצא בבית כנסת שבו עומדים בשעת קריאת עשרת הדברות ואם ישאר לשבת יראה הדבר כאילו הוא מזולזל, יעמוד מתחילת הקריאה של העולה לעשרת הדברות, ונמצא שעומד כל הקריאה והעמידה היא כבר קודם קריאת עשרת הדברות.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

הקב"ה ודאי יעזור

עוד טעם המחוב שיגמל טוב למקוה לה' והוא מפני שאין מכבודו של הבורא לאכזב את קוויו.

וכן כתב רבנו בחיי על התורה, מדוע פרעה לא הרג את עם ישראל, והלא היה בידו להרגם ולהפטר מהם מחשש "והיה כי תקראנה מלחמה וגו'". ותרץ, כיון שבאו עם ישראל לחסות בצל קורתו בארצו במצרים - בגידה גדולה שיהרג מלך את אנשיו אשר באו לדור בארצו על אמונתו, ותהיה למלך לחרפה בתוך העמים.

ומקור הדברים מהמדרש (ילקוט תהלים כה) מעשה באדם שהיה ישן בגן העיר, באו שומרי המלך והכוהן, אמר להם: הניחו לי מבני ביתו של מלך אני... פחדו והניחוהו, ונתנוהו במשמה. למחר באו למלך ואמרו לו: אדוננו המלך, מצאנו מבני ביתך בגן, אמר המלך הביאוהו אלי, הביאוהו, שאלו המלך מבני ביתי אתה? אמר לו לאו. אמר לו המלך ולמה אמרת שהנך מבני ביתי? אמר לו: שומריך הכונו, ועליך סמכת, שאם אמר מבני ביתך אני יניחוני, אמר לו המלך כיון שבטחת בי לך לשלום.

והרעיון הוא אין כבודו של המלך לאכזב את זה שבטח בו, ואף שזה שבטח בו שרקו, ועוד בו כהנה וכהנה מן השפלות, עצם זה שבטח במלך אין מכבוד המלך לאכזבו. ולכן כאשר מקוה האדם לה', גם אם דל הוא בזכותו, בשביל זה שקוה לה', וראה בבורא כמושיע בלעדי, והכיר בהכרה שאין לו למי לפנות אלא לחסות בכנפי ה' שיחסה ויגונן עליו, כן יעשה לו ה' להושיעו ולהצילו.

ועל פי זה יש לבאר מה שאמרו חז"ל "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף", ומה קשי יש חס וחלילה כלפי שמיא. אלא שכבר אמרו חז"ל כי קריעת ים סוף אף היא היתה מכח אמונתן של ישראל בקדוש ברוך הוא. וכך

אמרו (ילקוט שמעוני שמות רמז רל"ג) "אחרים אומרים, כדאי היא האמנה שהאמינו ב', שאקרע להם את הים, שלא אמרו למשה, היאך אנו יוצאים למדבר ואין בידינו מחיה לדרך, אלא האמינו והלכו אחרי משה".

ועל זה כונו חז"ל כי כשם ששנוי הטבע שהיה בקריעת ים סוף היה תלוי בבטחון ישראל בקדוש ברוך הוא, ומכח האמונה בקדוש ברוך הוא כביכול נשתנו בשבילם מערכות הטבע, כך תלויים מזונותיו של אדם בבטחון האדם בקדוש ברוך הוא, וכמדת בטחונו בהשם יתברך כך מדת כח ההשפעה מלמעלה, וכמו שנתבאר לעיל שאין הגשמים יורדים אלא בשביל בעלי אמנה.

(שיחות מוסר לגר"ח שמואלביץ זצ"ל מאמר כו תשל"ב)

ובאמת יסד הקדוש ברוך הוא כן בטבע שהאדם יוסיף אהבה והרגשת חיוב כלפי זה שחוסה בו, ושרש אהבת אב ואם לילדיהם הוא מצד זה שבטחים בהם ומצפים להם, וכאמור (תהלים קלא, ב): "אם לא שיהי דוממתי נפשי כגמל עלי אמו", ואף בזמן שהילד הוא עדין בעל הכרה חלושה ביותר, אבל במדה שיש לו, יש בו איזה זיק של הרגשה והוא מצפה לאמו, וזהו גדר הבטחון שגורם למלוי ההכרח שמצפה לו.

(משנת רבי אהרן לגר"א אהרן קוטלר זצ"ל מאמרים ח"א עמוד יט)

חג מתן... מס הכנסה?

איך נדע איך להשתמש בחיים...

הרמב"ם מבטיח לנו שהעולם מכיל את כל הסגולות לאושרם של כל בני האדם: **"האושר לא במרחקים ולא מעבר לים, כי אם בלב האדם פנימה"**.

אבל איך?

איך לומדים לחיות?

את פתרון החידה הזו פתר לנו בורא העולם ב-ו' בסיון לפני 3,330 שנה, בנתנו לנו **תורת חיים**. מדריך לתייר, ספר הספרים, תוכנת ניווט אלוקית לדעת את הדרך הנכונה בעולם כה גדול ומפותל.

סיפר לי פעם חייל ביחידה מובחרת מאוד, שרוב פעילותה סודית ומסווגת, שבאחת הפעמים כאשר היו בעומק השטח, בסביבה עוינת ומסוכנת, נותק לפתע הקשר עם המפקדה הראשית. למרות ניסיונם הרב של הלוחמים, הרגשת הניתוק הייתה איומה עד כדי דכדוך. "לפתע חודש הקשר, ושוב שמענו את קולו הבטוח של הסא"ל שממשיך לכוון אותנו. אי אפשר לתאר במילים את הרגשת השלווה שנחה עלינו באותו הרגע".

אמרו המקובלים: מצוות מלשון **צוות**, חיבור עם המפקד הגדול. אלמלא הן, החיים הם ללא מטרה והכוונה. מה שמביא להרגשה איומה עד כדי ייאוש. וכשיש חיבור כזה, **יש סיבה גדולה לחגוג את חג מתן תורה**.

אדם הלומד מוסר והדרכה יומיומית של חז"ל, על שלל המידות ותכונות הנפש שלו, הרי הוא מגלה את האושר הפנימי שבתוכו, וממילא **יש סיבה גדולה לחגוג את חג מתן תורה**.

חג שמח.

הרב יהודה שמעוני מנגיד שיעור בישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש

פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הליון

שיעור שבועי

מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הרב דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים